

Seat No.

Rayat Shikshan Sanstha's
Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous)
B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: October/November-2022
Political Science (Optional) Paper-V
POLO5: Local Self Government in Maharashtra
Day and Date: Thursday, 08/12/2022 **Total Marks: 60**
Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 How many years of age should the candidate have completed to contest Gram Panchayat elections?
A.20 B. 25 C.30 D.21
- 2 What is the tenure of Panchayat Samiti?
A. 4 years B.6 C.5 D. None of these
- 3 Which is the most important committee of Zilla Parishad?
A. Finance Committee B. Social Welfare Committee
C. Transport Committee D. Standing Committee
- 4 To whom does a Zilla Parishad member submit his resignation?
A. Divisional Commissioner B. Provincial Officer
C. Chief Executive Officer of Zilla Parishad D. Zilla Parishad President
- 5 Who has the right to dissolve the Panchayat Samiti?
A. Zilla Parishad B. State Government
C. Divisional Commissioner D. Block Development Officer
- 6 Who has the right to dissolve the Panchayat Samiti?
A. Zilla Parishad B. State Government
C. Divisional Commissioner D. Block Development Officer
- 7 Who has the right to dissolve the Panchayat Samiti?
A. Zilla Parishad B. State Government
C. Divisional Commissioner D. Block Development Officer
- 8 Who has the right to dissolve the Panchayat Samiti?
A. Zilla Parishad B. State Government
C. Divisional Commissioner D. Block Development Officer

- 9 Who has the right to dissolve the Panchayat Samiti?
 A. Zilla Parishad B. State Government
 C. Divisional Commissioner D. Block Development Officer
- 10 Who has the right to dissolve the Panchayat Samiti?
 A. Zilla Parishad B. State Government
 C. Divisional Commissioner D. Block Development Officer
- 11 One of the following introduced the 73rd Amendment Bill in Parliament in 1991 to give Constitutional status to Panchayat State Institutions.
 A. Dr. Manmohan Singh B. Sharad Pawar C. Atal Bihari Vajpayee D. P. V Narasimha Rao
- 12 Which amendment to the Indian Constitution gave constitutional status to Rural Panchayat Raj Institutions?
 A. 74 B. 62 C. 42 D. 73
- 13 According to which article of the Indian Constitution the State Finance Commission was Established?
 A. 243 (A) B. 243 (z) C. 243 (I) D. 280
- 14 State Election Commissioners are appointed by -----.
 A. President b. Chief Minister c. Governor d. Advocate General
- 15 Chairman of State Finance Commission is appointed by -----.
 A. President B. Chief Minister C. Governor D. Advocate General

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Functions of Panchayat Samiti
- 2 Measures to make Gram Sabha effective
- 3 Chief Executive Officer of the Municipal Council
- 4 Metropolitan Planning Committee

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the Income sources of Grampanchyat.
- 2 Ward committees of Municipal Corporation.
- 3 Explain the provisions of the 74th Amendment.
- 4 Explain the importance of the 74th Amendment.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the structure, powers and functions of Zilla Parishad.
- 2 Explain the provisions / features and significance of the 73rd Amendment.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ग्रामपंचायत निवडणूक लढविण्यासाठी उमेदवाराने वयाची किती वर्षे पूर्ण केलेली असावीत?
अ.२०. ब.२५ क.३० ड.२१
- 2 पंचायत समितीचा कार्यकाल किती वर्षांचा असतो?
अ.४ वर्षे ब.६ क.५ ड.यापैकी नाही
- 3 जिल्हा परिषदेची सर्वात महत्वाची समिती कोणती ?
अ.वित्त समिती ब. समाज कल्याण समिती क. परिवहन समिती ड. स्थायी समिती
- 4 जिल्हा परिषद सदस्य आपला राजीनामा कोणाकडे देतो?
अ. विभागीय आयुक्त ब. प्रांत अधिकारी
क. जिल्हा परिषदेचा मुख्य कार्यकारी अधिकारी ड. जिल्हा परिषद अध्यक्ष
- 5 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
- 6 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
- 7 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
- 8 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
- 9 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
- 10 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
- 11 खालीलपैकी कोणी 1991 साली पंचायत राज्य संस्थांना घटनात्मक दर्जा मिळवून देण्यासाठी ७३ वे घटना दुरुस्ती विधेयक संसदेत मांडले?
अ. डॉ. मनमोहन सिंग ब. शरद पवार क. अटल बिहारी वाजपेयी ड. पी व्ही नरसिंहराव
- 12 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या घटना दुरुस्तीने ग्रामीण पंचायत राज संस्थांना घटनात्मक दर्जा प्राप्त झाला
अ. ७४ वी ब. ६२ क. ४२ ड. ७३
- 13 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमानुसार राज्य वित्त आयोगाची स्थापना करण्यात आली.
अ.२४३(A) ब. २४३(z) क. २४३ (I) ड. २८०
- 14 राज्य निवडणूक आयुक्तांची नेमणूक ----- करतात.
अ. राष्ट्रपती ब. मुख्यमंत्री क. राज्यपाल ड. महाधिवक्ता
- 15 राज्य वित्त आयोगाच्या अध्यक्षी नेमणूक ----- करतात.
अ. राष्ट्रपती ब. मुख्यमंत्री क. राज्यपाल ड. महाधिवक्ता

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 पंचायत समितीची कार्ये
- 2 ग्रामसभा प्रभावी बनवण्याचे उपाय
- 3 नगरपरिषदेचा मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- 4 महानगर नियोजन समिती

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 ग्रामपंचायतीच्या उत्पन्नाची साधने स्पष्ट करा.
- 2 महानगरपालिकेच्या प्रभाग समित्या स्पष्ट करा.
- 3 ७४ व्या घटनादुरुस्तीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
- 4 ७४ व्या घटना दुरुस्ती चे महत्त्व स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 जिल्हा परिषदेची रचना, अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा .
- 2 73 व्या घटनादुरुस्तीच्या तरतुदी / वैशिष्ट्ये व महत्त्व स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

Rayat Shikshan Sanstha's
Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous)
B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: October/November-2022
Political Science (Optional) Paper-V
POLO5: Local Self Government in Maharashtra
Day and Date: Thursday, 08/12/2022 **Total Marks: 60**
Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ग्रामपंचायत निवडणूक लढविण्यासाठी उमेदवाराने वयाची किती वर्षे पूर्ण केलेली असावीत?

अ.२०. ब.२५ क.३० ड.२१

Option 4

2 पंचायत समितीचा कार्यकाल किती वर्षांचा असतो?

अ.४ वर्षे ब.६ क.५ ड.यापैकी नाही

Option 3

3 जिल्हा परिषदेची सर्वात महत्वाची समिती कोणती ?

अ.वित्त समिती ब. समाज कल्याण समिती क. परिवहन समिती ड. स्थायी समिती

Option 4

4 जिल्हा परिषद सदस्य आपला राजीनामा कोणाकडे देतो?

अ. विभागीय आयुक्त

ब. प्रांत अधिकारी

क. जिल्हा परिषदेचा मुख्य कार्यकारी अधिकारी

ड. जिल्हा परिषद अध्यक्ष

Option 4

- 5 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
Option 2
- 6 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
Option 2
- 7 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
Option 2
- 8 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
Option 2
- 9 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
Option 2
- 10 पंचायत समिती विसर्जन करण्याचा अधिकार कोणाला असतो?
अ. जिल्हा परिषद ब. राज्य शासन क. विभागीय आयुक्त ड. गटविकास अधिकारी
Option 2
- 11 खालीलपैकी कोणी 1991 साली पंचायत राज्य संस्थांना घटनात्मक दर्जा मिळवून देण्यासाठी ७३ वे घटना दुरुस्ती विधेयक संसदेत मांडले?
अ. डॉ. मनमोहन सिंग ब. शरद पवार क. अटल बिहारी वाजपेयी ड. पी व्ही नरसिंहराव
Option 4
- 12 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या घटना दुरुस्तीने ग्रामीण पंचायत राज संस्थांना घटनात्मक दर्जा प्राप्त झाला
अ. ७४ वी ब. ६२ क. ४२ ड. ७३
Option 4
- 13 भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमानुसार राज्य वित्त आयोगाची स्थापना करण्यात आली.
अ. २४३(A) ब. २४३(z) क. २४३ (I) ड. २८०
Option 2
- 14 राज्य निवडणूक आयुक्तांची नेमणूक ----- करतात.
अ. राष्ट्रपती ब. मुख्यमंत्री क. राज्यपाल ड. महाधिवक्ता
Option 3
- 15 राज्य वित्त आयोगाच्या अध्यक्षी नेमणूक ----- करतात.
अ. राष्ट्रपती ब. मुख्यमंत्री क. राज्यपाल ड. महाधिवक्ता
Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 पंचायत समितीची कार्ये

Ans:

- 2 ग्रामसभा प्रभावी बनवण्याचे उपाय

Ans:

3 नगरपरिषदेचा मुख्य कार्यकारी अधिकारी

Ans:

4 महानगर नियोजन समिती

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 ग्रामपंचायतीच्या उत्पन्नाची साधने स्पष्ट करा.

Ans:

2 महानगरपालिकेच्या प्रभाग समित्या स्पष्ट करा.

Ans:

3 ७४ व्या घटनादुरुस्तीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

Ans:

4 ७४ व्या घटना दुरुस्ती चे महत्त्व स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 जिल्हा परिषदेची रचना, अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा .

Ans:

2 73 व्या घटनादुरुस्तीच्या तरतुदी / वैशिष्ट्ये व महत्त्व स्पष्ट करा.

Ans:
